

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број:118-0-Рев-06-001 106
Бања Лука, 25.5.2007. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Петра Бајића, као предсједника вијећа, Драгослава Лукића и Стевана Савића као чланова вијећа, у правној ствари тужиље С. К., Б.Л., запослене у Основном суду у Б. Л., против туженог Ј. Ф., Б.Л., кога заступају пуномоћници Ј. Ј. и Ј. И., адвокати, Б.Л., ради утврђења правне ваљаности уговора и по противтужби туженог против тужиље, ради утврђења ништавости уговора, одлучујући о ревизији З.О. адвоката, Бањалука, против рјешења Окружног суда у Б. Л. број 011-0-Гж-06-000 112 од 16.3.2006. године, на сједници вијећа одржаној 25.5.2007. године, донио је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Ревизија се одбија.

О б р а з л о ж е њ е

Првостепеним рјешењем Основног суда у Б. Л. број П-815/03 од 15.11.2005. године „тужба тужитеља О. З. поднијета у предмету бр.П-815/03 дана 21.1.2005. г. а уређена на рочишту од 30.8.2005. г. против тужених К. С. и Ф. Ј. ради утврђења правне ваљаности купопродајног уговора“ одбачена је као неблагоприятна.

Другостепеним рјешењем Окружног суда у Б.Л. број 001-0-Гж-06-000 112 од 16.3.2006. године жалба З. О. одбачена је као недозвољена.

Адвокат З. О. (у даљем тексту: ревидент) изјавио је ревизију против другостепеног рјешења због повреде одредаба парничног поступка с приједлогом да се рјешење укине и предмет врати на понован поступак.

Одговор на ревизију није поднесен.

Према утврђеном чињеничном стању тужиља С. К. поднијела је 13. новембра 1996. године тужбу против туженог Ј.Ф., ради утврђења правне ваљаности уговора. Тужбом је тражила да се утврди да је правно ваљан уговор о продаји („купопродајни уговор“) закључен 1.5.1995. године (правилно 1.2.1995. године) у Б. Л. између туженог као продавца и ње као купца двоипособног стана у Б. Л., у д/л површине 78,80 м², што би тужени био дужан да призна и да јој изда исправу подобну за пренос права власништва у земљишним књигама, односно у катастру, коју би у противном замијенила пресуда. На рочишту од 30. априла 2003. године тужени је преко својих пуномоћника изјавио противтужбу против тужиље. Захтјевом противтужбе тражио је да се утврди да је уговор од 1.2.1995. године правно ништав, што би тужиља била дужна да призна и трпи да се тужени на основу пресуде упише као власник и посједник стана у Републичкој управи за геодетске и имовинско-правне послове – Подручна једница БЛ, у књизи уложених

исправа откупљених станова, уз накнаду парничних трошкова. На рочишту од 5. септембра 2003. године парничне странке су пред првостепеним судом закључиле судско поравнање у том смислу да је уговор од 1.2.1995. године ништав, да ће тужиља истог дана (тј. 5. септембра 2003. године) предати туженом спорни стан, слободан од лица и ствари, у употребљивом стању, као и кључеве тог стана, а тужени ће, такође истог дана, исплатити тужиљи износ од 22.000,00 КМ, што је, према стању у списима и учинио. Како је тужиља потраживала од туженог и камату на износ од 22.000,00 КМ, а тужени од ње закупнину од 1.2.1995. године, поступак је у том дијелу настављен и окончан доношењем рјешења број П-815/03 од 12.12.2003. године. Тим рјешењем: 1. константовано је да је повучена тужба тужиље којом је тражила исплату камате на износ од 22.000,00 КМ за период од 1.2.1995. године до 5.9.2003. године; 2. одбачена је као неуредна противтужба туженог („противтужитеља“) којом је тражио исплату закупнине за стан за период од 1.2.1995. године; 3. одбијен је захтјев туженог за накнаду парничних трошкова. Рјешење је постало правоснажно 22.1.2004. године. Ревидент је 16. децембра 2003. године (тј. после закљученог судског поравнања и доношења рјешења од 12.12.2003. године, а прије правноснажности тог рјешења) поднио тужбу против обје парничне странке, као тужене, с тужбеним захтјевом којим је тражио да се утврди да је он власник спорног стана у Бањој Луци, у улици Васе Пелагића број 34/1, што би они били дужни да признају и трпе да се стан упише на основу пресуде као његово власништво у евиденцији некретнина, уз исплату парничних трошкова. Тужба је достављена на предмет број П-815/03, али је заведена под бројем П-622/04.

Првостепени суд је закључио да нису били испуњени услови за главно мијешање (генералну интервенцију) ревидента у парничном поступку број П-815/03 из члана 364. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 58/03, 85/03 и 74/05, у даљем тексту: ЗПП) јер је парница између парничних странака у односу на спорни стан окончана поравнањем од 5. септембра 2003. године, док је он поднио тужбу тек 16. децембра 2003. године. Примјеном члана 67. став 1. тачка 2. истог закона првостепени суд је ревидентову тужбу одбацио као неблагоприятну.

Другостепени суд је заузео став да су у овој правној ствари парничне странке-тужиља С. К. и тужени Ј. Ф., а да ревидент нема такво својство, јер у овом предмету није поднио тужбу, односно није покренуо парнични поступак. У складу са оваквим правним схватањем, тај суд је на основу члана 255. у вези са чланом 253. став 1. ЗПП одбацио жалбу ревидента као недозвољену.

Ревизија није основана.

Схватање другостепеног суда је правилно.

Чланом 364. ЗПП прописано је да лице које у цјелини или дјелимично тражи ствар или право о коме између других лица већ тече парница, може пред судом пред којим та парница тече тужити обје странке једном тужбом све док се поступак правноснажно не заврши.

Парница о спорном стану (тј. о „ствари или праву“ у смислу наведене одредбе) окончана је између парничних странака судским поравнањем од 5. септембра 2003. године. Судско поравнање има снагу извршног наслова (члан 91. ЗПП). Судско поравнање може се побити само тужбом (члан 92. истог закона).

Чланом 93. ЗПП прописано је да ће суд у току цијелог поступка по службеној дужности пазити да ли се води парница о предмету о коме је раније било закључено судско поравнање и ако утврди да се парница води о предмету о коме је закључено судско поравнање, одбациће тужбу. Из ових одредаба произилази да се судско поравнање у процесноправном смислу уподобљава са правноснажном судском пресудом.

Ревидентов захтјев за главним мјешањем био би, према томе, основан да је он поднио тужбу против парничних странака најкасније до 5. септембра 2003. године кад су тужила и тужени закључили судско поравнање. Пошто је тужбу поднио касније, 16. децембра 2003. године, нису ни по оцјени овог суда били испуњени услови из члана 364. ЗПП да му се у овом парничном поступку призна својство главног умјешача (генералног интервенијента). Спор између парничних странака настављен је, додуше и послје закључења поравнања, али не о стану (који је дефинитивно припао туженој) него о закупнини и о каматама. То више није била парница којом се „тражи ствар или право“ (члан 364. ЗПП), него о међусобним односима облигационоправне природе између парничних странака, који су без утицаја на примјену ове законске одредбе.

Првостепени суд није правилно поступио кад је тужбу ревидента, примљену 16. децембра 2003. године завео под бројем П-622/04, тј. као да је предата у 2004. години. Овај недостатак је, међутим, без утицаја на законитост и правилност нижестепених одлука, јер се ни у случају да је правилно поступљено не би испунили услови за главно мијешање ревидента.

Ревидент, према томе, супротно схватању првостепеног суда, нема својство парничне странке у парници број П-815/03 која је вођена између тужиле С. К. и туженог Ј. Ф. о спорном стану и потраживањима насталим у вези тог стана, него евентуално трећег лица, али ван случајева прописаних одредбама чланова 369. до 372. ЗПП, које није било овлашћено на подношење жалбе против првостепене пресуде (члан 213. став 3. истог закона). Другостепени суд је, према томе, правилно одбацио његову жалбу против првостепене пресуде као недозвољену.

Процесна права ревидента тиме нису повријеђена. Парнични поступак између њега и парничних странака у овом предмету, о спорном стану, водиће се пред првостепеним судом под бројем П-622/04, са правним посљедицама које произилазе из чињенице да је тужбу поднио првостепеном суду на дан 16. децембра 2003. године.

Из напријед реченог произилази да побијано рјешење нема процесних недостатака на које указује ревидент, односно на које овај суд пази по службеној дужности. Сходно томе, ревизија је одбијена као неоснована на основу члана 254. став 3. и 4. у вези са члановима 248. и 241. ЗПП.

Предсједник вијећа
Петар Бајић